

Vilkår for støtte:

Hydrogenproduksjon til maritim transport 2027

Innhold

1	Hva kan det søkes om støtte til?	3
1.1	Formål	3
1.2	Tematisk avgrensning	3
1.3	Tre konkurranseområder	3
1.4	Krav til prosjektet	3
1.5	Støtterettslig grunnlag for støtte under programmet	4
1.6	Annen offentlig støtte til prosjektet	5
2	Hvem kan søke?	5
3	Kvalifikasjonskriterier	5
3.1	Prosjektet må være innenfor programmets formål, tematiske og geografiske avgrensning og krav til prosjekt	5
3.2	Søker har god gjennomføringsevne	6
3.2.1	Finansiell gjennomføringsevne	6
3.2.2	Teknisk og organisatorisk gjennomføringsevne	6
3.3	Kvalifikasjonskriterier for prosjektet	6
3.3.1	Gjennomføringsplan og dokumenterte kundeforhold	6
3.3.2	Prosjektøkonomi, budsjett og netto nåverdianalyse	7
3.3.3	Prosjektmodenhet	8
3.4	Søknaden må ha tilstrekkelig kvalitet	8
4	Rangeringskriterier	8
4.1	Kostnadseffektivitet	9
4.2	Forretningsplan	9
4.3	Konkurranseområder og krav til minsteavstand mellom støttede prosjekter	9
4.3.1	Konkurranseområder	9
4.3.2	Krav til minsteavstand mellom prosjekter støttet av Enova	9
5	Konvensjonalbot for prosjekter som ikke gjennomføres iht. kontraktsfestet framdriftsplan	10
5.1	Innretning	10
5.2	Dokumentasjonskrav	10
6	Maksimalt støttenivå og godkjent kostnadsgrunnlag	11
6.1	Maksimalt støttenivå	11
6.2	Godkjente kostnadsgrunnlag	11
6.3	Kostnader som ikke godkjennes	12
7	Utbetaling av støtte	12
8	Dokumentasjonskrav	12
9	Informasjon om søknadsprosessen og hvordan søknadene behandles?	15
10	Øvrige betingelser	16

1 Hva kan det søkes om støtte til?

1.1 Formål

Støtteprogrammets formål er å bygge opp under de første verdikjedene for hydrogen som drivstoff i maritim sektor i Norge. For å lykkes med dette er det nødvendig at hydrogen som drivstoff blir tilgjengelig til en konkurransedyktig pris sammenliknet med fossile alternativer, samtidig som aktørene i verdikjeden oppnår lønnsomme prosjekter. I tillegg må hydrogenet være tilgjengelig på flere geografisk spredte lokasjoner langs kysten, slik at fartøy kan operere uten å slippe ut CO₂ i kommersiell drift i spotmarkedene eller i faste ruter.

Gjennom å støtte prosjekter for produksjon av hydrogen, vil programmet søke å bidra til at den nødvendige infrastrukturen for å realisere de første verdikjedene etableres. Dette vil da få demonstrert de nødvendige teknologiene, modnet leverandørkjedene og opparbeidet viktig erfaring med hydrogen som drivstoff. Basert på dette kan en satsing på hydrogen som drivstoff i maritim sektor tas videre med ny virkemiddelbruk eller endrede rammebetingelser etter 2030.

Støtten vil tildeles gjennom konkurranse, med kostnadseffektivitet som viktigste rangeringskriterium.

1.2 Tematisk avgrensning

Den tematiske avgrensningen for dette programmet er investeringsstøtte til prosjekter som skal produsere hydrogen fra kraft og tilby dette som drivstoff til maritim sektor i Norge.

1.3 Tre konkurranseområder

For å sikre forsvarlig spredning av prosjektene som tildeles støtte, vil konkurransen deles opp i tre geografisk avgrensede konkurranseområder; Sør-Norge, Midt-Norge og Nord-Norge. Prosjektene vil konkurrere internt med hverandre innad i disse områdene. Dette er videre beskrevet under kapittel 4.3, *Konkurranseområder og krav til minsteavstand mellom støttede prosjekter*.

1.4 Krav til prosjektet

Følgende krav må oppfylles for at et prosjekt skal kunne kvalifisere for å motta støtte.

1. Prosjektet må produsere hydrogen fra kraft ved vannelektrolyse, og være iht. kravene for såkalt «RFNBO hydrogen» under [EUs andre fornybardirektiv](#) (Directive EU 2018/2001 og endringsdirektivet Directive EU 2023/2413) med tilhørende [to delegerede rettsakter](#).
2. Prosjektet må ha en installert elektrolysekapasitet på minimum 10 MWe. Dette må være ny installasjon av kapasitet, enten som nyetablering eller utvidelse av et eksisterende anlegg. Hele produksjonskapasiteten i en prosjektsøknad må være på samme geografiske lokasjon, dvs. at flere mindre produksjonsanlegg ikke kan samles i en felles søknad i konkurransen. [sdff](#)
3. Hydrogenet skal kunne selges til fartøy i maritim sektor på det åpne markedet:
 - a. Det stilles ikke krav til hvor stor andel av hydrogenet som må tilbys maritim sektor.
 - b. Hydrogenet skal tilgjengeliggjøres maritimt marked som komprimert eller flytende hydrogen, eller som hydrogenert olje (LOHC). Produksjon av ammoniakk eller karbonholdige hydrogenbærere er ikke omfattet av denne støtteordningen.
4. Infrastruktur for bunkring (eller annen relevant infrastruktur for å få hydrogen om bord i fartøy, for eksempel hydrogencontainere og infrastruktur for å få disse om bord i fartøy) skal være en del av prosjektet. Unntak fra dette kravet gis om det kan dokumenteres at infrastruktur er tilgjengelig som prosjektet kan benytte seg av.
5. Prosjektet må tilby hydrogen til maritim sektor i tilknytning til en lokasjon med minimum 4 000 årlige fartøyspasseringer, i henhold til [Kystverkets AIS-data for 2023](#). Følgende krav gjelder:
 - a. Passeringene som angis skal ikke inkludere fartøy under 24 meter, og ikke bilferger i rutegående, innenriks trafikk.

- b. Infrastrukturen for bunkring/fylling må være tilgjengelig ved lokasjonen hvor målingen av fartøyspasseringer er gjort, eller på en lokasjon som ikke innebærer mer enn 10 nautiske mil i ekstra seilingsrute sammenliknet med normal rute/trafikk for fartøyene.
 - c. Om et prosjekt planlegger å tilby hydrogen til markedet ved flere lokasjoner, for eksempel ved distribusjon av hydrogencantainere til flere havner, må minimum én av disse lokasjonene oppfylle kravene gitt under punkt 4a. og 4b.
6. Prosjekteier må signere kontrakt om tilsagn om støtte senest 3 måneder etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova.
 7. Investeringsbeslutning for prosjektet skal være fattet senest 12 måneder etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova. Det vises til kapittel 5, *Konvensjonalbot*, for vilkår som må tilfredsstilles for å innfri dette kravet.
 8. Prosjektet skal settes i drift senest 3,5 år etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova.
 9. Prosjektet må driftes iht. alle krav i dette dokumentet i minimum 5 år fra prosjektet settes i kommersiell drift.
 10. Prosjektet har et støttebehov som ikke overskrider:
 - a. For konkurranseområdene Nord-Norge og Midt-Norge: 320 millioner kroner (oppad begrenset til 30 millioner euro basert på valutakurs på Enovas vedtakstidspunkt).
 - b. For konkurranseområdet Sør-Norge: 500 millioner kroner.

Dersom kravene over ikke innfris vil Enova vurdere å trekke tilsagnet tilbake og eventuelt allerede utbetalt støtte kreves helt eller delvis tilbakebetalt.

Merk at statsstøtte bare kan benyttes når dette er en forutsetning for å oppnå formålet med den støtteordningen den tildeles under, og det bare er anledning til å støtte tiltak/prosjekter som ikke ville blitt gjennomført uten støtte. Det er derfor avgjørende at søker sender inn søknaden om støtte før prosjektet er besluttet gjennomført, igangsatt eller at søker på annen måte har forpliktet seg til å gjennomføre prosjektet, for eksempel ved at det er inngått kontrakt(er) for salg av hydrogen til kunder til fastsatt pris, uten forbehold om støtte.

1.5 Støtterettslig grunnlag for støtte under programmet

Støtte tildelt gjennom programmet faller innenfor EØS-avtalens definisjon av statsstøtte og krever derfor en støtterettslig hjemmel.

Programmet er etablert med hjemmel i det generelle gruppeunntaket for statsstøtte, artikkel 41; «Investment aid for the promotion of energy from renewable sources, of renewable hydrogen and of high-efficiency cogeneration».

Dersom det søkes om mer enn 30 millioner euro i støtte for et prosjekt (kun relevant for konkurranseområde «Sør-Norge») og Enova vedtar slik støtte, må denne støtten notiseres til Eftas overvåkningsorgan (ESA). En slik notifikasjon vil medføre en mer omfattende saksbehandlingsprosess og Enova kan ikke garantere for utfallet. Støtte kan i slike tilfeller ikke utbetales før det eventuelt foreligger et positivt svar fra ESA.

Om vedtak fra ESA ikke foreligger ved fristen for investeringsbeslutning 12 måneder etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova, vil det fremdeles kreves at det fattes investeringsbeslutning innen fristen, med forbehold om positivt vedtak fra ESA.

Ved positivt vedtak fra ESA vil kravene som beskrevet under kapittel 5, *Konvensjonalbot*, opprettholdes, men prosjekteier gis 4 uker fra ESAs vedtakstidspunkt til å dokumentere at kravene er møtt. Om denne tidsfristen inntreffer før den opprinnelige fristen for investeringsbeslutning på 12 måneder etter offentliggjøring av tilsagn fra Enova, vil den opprinnelige fristen gjelde.

Om ESAs vedtak er negativt, vil prosjektet kanselleres og kravet om konvensjonalbot frafalles.

1.6 Annen offentlig støtte til prosjektet

Prosjektet kan ikke motta annen offentlig støtte til de samme kostnadene som de som kvalifiserer for støtte gjennom dette programmet.

Dersom prosjektet har mottatt annen offentlig støtte eller søkt om slik støtte, så skal dette framgå av søknaden. Informasjonen skal gis uavhengig av om denne støtten er til andre kostnader enn det som er omsøkt gjennom dette støtteprogrammet. Alle prosjekter som støttes gjennom programmet vil kunne være berettiget støtte gjennom CO₂-kompensasjonsordningen. Enova vil godta at prosjektene mottar slik støtte, og dette trengs ikke omtales nærmere i prosjektsøknaden.

Prosjektet kan omhandle utvidelse av et eksisterende anlegg man alt har fått støtte til av andre offentlige aktører, så lenge kostnadsgrunnlagene for de to prosjektene er separate.

2 Hvem kan søke?

For å kunne søke om støtte:

- må søker være en virksomhet som er registrert i enhetsregisteret i Brønnøysund
- kan søker ikke være en virksomhet i økonomiske vanskeligheter. Søker kan heller ikke være eid eller på annen måte kontrollert av en virksomhet i økonomiske vanskeligheter. Se definisjon [her](#).
- kan søker ikke ha utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig utbetalt statsstøtte

Enova vil ikke yte støtte, hvor dette er i strid med sanksjoner vedtatt av EU eller norske myndigheter. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, støtte til:

1. fysiske eller juridiske personer som er listeført i EUs eller Norges sanksjonsregimer,
2. foretak som eies eller kontrolleres av fysiske eller juridiske personer som er listeført i EUs eller Norges sanksjonsregimer, og
3. foretak som er aktive i sektorer underlagt sanksjoner, i den grad støtten vil være i strid med EUs eller Norges sanksjonsregimer

En oversikt over sanksjoner vedtatt av norske myndigheter er tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/Eksportkontroll/sanksjoner-og-tiltak1/sanksjoner-ogtiltak/id2008477/>

Dersom det er flere selskap som står bak en søknad (et konsortium) skal det være ett selskap som er ansvarlig for søknaden og kontraktsinngåelsen med Enova og som representerer de øvrige selskapene bak søknaden. Alle deltakerne i konsortiet må oppfylle samtlige krav som beskrevet ovenfor.

3 Kvalifikasjonskriterier

For å kunne søke om støtte gjennom programmet må samtlige kvalifikasjonskriterier være oppfylt. Søknader som ikke oppfyller alle kvalifikasjonskriteriene vil bli avvist. Dokumentasjon gis i prosjektsøknaden med obligatoriske vedlegg. Se kapittel 8, *Dokumentasjonskrav*.

3.1 Prosjektet må være innenfor programmets formål, tematiske og geografiske avgrensning og krav til prosjekt

Prosjektet må bidra til å oppfylle programmets formål, være innenfor programmets tematiske og geografiske avgrensning og krav til prosjektet, som beskrevet i kapittel 1.

3.2 Søker har god gjennomføringsevne

Søkeren må ha dokumentert gjennomføringsevne¹ for prosjektet. Kravet gjelder både finansiell, teknisk og organisatorisk gjennomføringsevne.

3.2.1 Finansiell gjennomføringsevne

Søkeren må ha finansielle ressurser til å opprettholde sin aktivitet i hele prosjektperioden og til å gjennomføre og drifte investeringen.

Søker og eventuelle prosjektpartnere må ha dokumentert finansiell gjennomføringsevne, det vil si at virksomhet(e) har dokumenterte planer for finansiering av prosjektet.

Søker må sannsynliggjøre gjennomføringsevne også dersom prosjektet blir forsinket eller dersom kostnadene skulle bli høyere enn antatt. Risiko og risikohåndtering for prosjektet, med tilhørende beskrivelser for hvordan søker sikrer tilstrekkelig økonomisk likviditet i prosjektet ved tilfeller av overskridelser, må beskrives.

På søknadstidspunktet må søkeren i tillegg kunne dokumentere:

1. Egenkapital til å kunne finansiere minimum 20 % av den samlede investeringskostnaden til prosjektet (ikke fratrukket eventuell støtte fra Enova), og at denne egenkapitalen vil gjøres tilgjengelig for prosjektet om investeringsbeslutning fattes.
2. Eventuell lånefinansiering må kunne sannsynliggjøres, for eksempel gjennom intensjonserklæring fra bank eller liknende. Det må underbygges og sannsynliggjøres hvordan eventuelle vilkår for långiver skal innfris før frist for investeringsbeslutning.
3. Avkastningskravet brukt for prosjektet må dokumenteres.
4. Ledelsens redegjørelse for hva som skal til for å gjennomføre prosjektet, samt en bekreftelse på at omsøkt støtte fra Enova vil være både nødvendig for og tilstrekkelig til å utløse prosjektet. Om prosjektet ikke oppnår lønnsomhet med omsøkt støtte, skal det redegjøres for hvorfor prosjektet likevel vil gjennomføres. Merk at denne redegjørelsen ikke kan belage seg på annen offentlig støtte til prosjektet, utover det som omsøkes fra Enova.

3.2.2 Teknisk og organisatorisk gjennomføringsevne

Søkere må ha teknisk og organisatorisk evne til å gjennomføre det omsøkte prosjektet. Dette inkluderer tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på teknisk personell og leverandører, samt prosjektledelse og prosjektorganisasjon. Teknisk og organisatorisk gjennomføringsevne skal dokumenteres gjennom Curriculum Vitae (CV) for nøkkelpersonell og referanseprosjekter, samt en uttalelse om tilgjengelig kapasitet sett opp mot den totale aktiviteten hos søker.

3.3 Kvalifikasjonskriterier for prosjektet

3.3.1 Gjennomføringsplan og dokumenterte kundeforhold

Prosjektsøknaden med obligatoriske vedlegg må inneholde følgende dokumentasjon:

1. En milepælsplan som viser milepæler fra prosjektstart til idriftsettelse av anlegg. Dette vil typisk være investeringsbeslutning, myndighetsprosesser, innkjøpsprosesser, byggeperiode etc.

¹ Gjennomføringsevne er et samlebegrep for hvor troverdig det er at aktøren kan gjennomføre prosjektet på en god måte. Begrepet innbefatter blant annet at aktøren(e) bak prosjektet må ha tilstrekkelige finansielle og organisatoriske ressurser, teknologisk kompetanse og en troverdig plan for realisering av prosjektet og resultatene. Vurdering av gjennomføringsevne gjøres også for å sikre at søker har tilstrekkelig håndtering av de risikoelementene Enovas støtte ikke avlaster.

2. Intensjonsavtaler med kunder i maritim sektor som dekker et gjennomsnittlig behov på minimum 1 500 tonn hydrogen per år. Intensjonsavtalene må vise at det dokumenterte hydrogenbehovet vil være til stede innen utgangen av 2030.

3.3.2 Prosjektøkonomi, budsjett og netto nåverdianalyse

Prosjektsøknaden og vedlegg 3 «Budsjett og netto nåverdianalyse» må dokumentere følgende:

3. At alle kostnader for produksjon og tilgjengeliggjøring av hydrogen helt frem til skipet i maritim sektor, og eventuelle kostnader for salg av biprodukter, er inkludert i budsjettet og nettonåverdianalysen. Dette gjelder både kostnader for investering og drift.
 - a. Om produksjonsanlegget og infrastrukturen for å tilby hydrogen til maritim sektor ikke er på samme lokasjon, skal alle kostnader for å transportere hydrogen mellom lokasjonene også inkluderes.
 - b. Om hydrogenet selges til markedet via tredjepart, må prosjektsøknaden og vedlegg 3 underbygge den endelige forventede salgsprisen ved skutesiden for hydrogenet (hensyntatt krav under punkt 5 under).
4. At prosjektet forventes å oppnå positiv kontantstrøm i drift når planlagt salg av hydrogen og eventuelt andre produkter realiseres.² Dette er ikke et krav i oppstartsfasen/-årene før prosjektet når kommersiell fase og oppnår forventede salgsvolum av produkter.
5. At prosjektet som helhet forventer å oppnå lønnsomhet over levetiden, dvs. en netto nåverdi større enn eller lik 0 iht. dokumentasjon i Vedlegg 3, med den støtten som omsøkes fra Enova, forutsatt:
 - a. At hydrogenet selges i markedet til en konkurransedyktig pris sammenliknet med fossile alternativer:³
 - i. Med konkurransedyktig pris menes den samme eller lavere pris enn den man forventer at fossile drivstoff som MGO vil ha i markedet sammenliknet på energibasis frem til propell for beste tilgjengelige teknologi (BAT).⁴ Dette kravet gjelder kun for salg av hydrogen til kunder i maritim sektor.
 - ii. For salg av hydrogen til kunder i andre sektorer skal forventet salgspris for hydrogenet sannsynliggjøres gjennom intensjonserklæring med de relevante kundene, hvor forventet salgspris for og volum av hydrogen er stadfestet.
 - iii. Hydrogenprisen som legges til grunn i prosjektsøknaden skal være den faktiske prisen til reder, dvs. prisen ved skuteside.
 - b. Inntekter fra eventuelle biprodukter. Om det legges inn inntekter fra salg av biprodukter, må forventet salgspris og omfang av solgte biprodukter dokumenteres gjennom intensjonserklæring med kunder for disse produktene.
 - c. Eventuell salg av fleksibilitet i kraftnettet. Om det legges inn inntekter fra salg av fleksibilitet, skal dette underbygges gjennom dokumentasjon på dialog med relevant nettselskap, statistikk fra relevant markeds plass eller annet som viser forventet omfang og inntekt for salg av fleksibilitet. Eventuelle fleksibilitetstiltak må beskrives slik at det underbygges at de kan realiseres.
6. Det vil gis unntak for lønnsomhetskravet i punkt 5 om det redegjøres for hvorfor prosjektet likevel planlegges gjennomført basert på den omsøkte støtten, iht. til kravet under kapittel 3.2.1, *Finansiell gjennomføringsevne*. Kravene til fremstilling av prosjektøkonomien i punktene 4 og 5a. til 5c. vil fortsatt gjelde, og redegjørelsen må begrunne gjennomføringen av prosjektet tatt

² Med dette menes at det må synliggjøres at prosjektet i drift vil ha høyere inntekter enn kostnader, forutsatt at forventet salg av produkter realiseres. Detaljer rundt dette fremgår av mal for vedlegg 3, budsjett og netto nåverdianalyse.

³ Merk at det ikke er et krav at søker selv står for salg av hydrogenet til markedet. Prosjektplanen må uansett underbygge hvordan hydrogenet når markedet og kan tilbys til konkurransedyktig pris, uavhengig av om dette skjer direkte gjennom søker eller via tredjepart(er).

⁴ Se egen «fossilparitetskalkulator» for å regne ut den maksimale prisen som kan legges til grunn som salgspris for hydrogen til maritime kunder på søknadstidspunktet. Det understrekes at dette pristaket kun gjelder for prosjektsøknaden, og at Enova ikke stiller krav til faktiske priser i markedet under gjennomføringen av prosjektene.

høyde for den negative netto nåverdien prosjektøkonomien viser med disse forutsetningene lagt til grunn.

7. Kraftprisen som legges til grunn for prosjektsøknaden må kunne dokumenteres gjennom tilbud på fastprisavtale for kraft fra aktuell leverandør for minimum halvparten av nødvendig kraft til hele prosjektet (inkludert kraftbehov for prosessering, styring osv. i tillegg til selve produksjonsanlegget) med en varighet på minimum 5 år fra anlegget settes i drift.⁵

3.3.3 Prosjektmodenhet

Prosjektsøknaden med obligatoriske vedlegg må dokumentere samtlige punkter under. Samlet skal dokumentasjonen vise prosjektets modenhet og sannsynliggjøre at endelig investeringsbeslutning kan fattes innen 12 måneder og settes i drift innen 3,5 år etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova.

8. Prosjektsøknaden skal inneholde en beskrivelse av alle elementer som er nødvendige for å etablere og produsere hydrogen på den aktuelle lokasjonen, og å gjøre det tilgjengelig for maritim sektor.
9. Prosjektet skal minst ha en modenhet tilsvarende klasse 3 i AACE (AACE International Recommended Practice No. 18R-97).
 - a. Hovedposter i kostnadsestimater, samt rapport som beskriver innholdet i estimatet skal legges ved søknaden. Kostnadsestimater skal inneholde alle nødvendige kostnader for å realisere prosjektet. Dette gjelder også eventuelle kostnader som faller utenfor det godkjente kostnadsgrunnlaget.
 - b. Prosjektsøknaden skal inneholde en liste over alle nødvendige tillatelser og myndighetsprosesser og status på disse opp mot kravet om idriftsettelse innen 3,5 år etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova.
10. Prosjektet må kunne dokumentere tilgang til tilstrekkelig nettkapasitet, eventuelt kunne vise til dialog med relevant nettselskap/Statnett som bekrefter at tilgang vil kunne gis innen prosjektet skal settes i drift.⁶ Eventuelle vilkår for tilknytning må beskrives og dokumenteres at vil kunne innfris av prosjektet.

3.4 Søknaden må ha tilstrekkelig kvalitet

Søknaden blir ikke tatt til behandling dersom den:

- Ikke benytter prosjektbeskrivelsesmalen for programmet.
- Ikke inneholder besvarelse av alle punktene i mal for prosjektbeskrivelse.
- Ikke inneholder alle obligatoriske vedlegg, som spesifisert i kapittel 8, *Dokumentasjonskrav*.

4 Rangeringskriterier

Kvalifiserte søknader rangeres basert på følgende kriterier og vektning:

- Støttekroner per installert elektrolysekapasitet (NOK/MW) (Kostnadseffektivitet) vektet med 70 %
- Realisme av forretningsplanen (Forretningsplan) vektet med 30 %

⁵ Merk at dette dokumentasjonskravet gjelder på søknadstidspunktet. Det stilles ikke krav til hvordan kraften kjøpes/sikres når prosjektet gjennomføres.

⁶ Nettkapasiteten er begrenset i Norge, en oversikt finnes her: <https://www.wattapp.no/>. Det er derfor avgjørende for prosjektets støtte at søker kan dokumentere tilgang til tilstrekkelig nettkapasitet slik at det realistisk kan realiseres innen de gitte tidsfristene.

Søknadene rangeres separat innenfor tre ulike geografisk avgrensede konkurranseområder, som gitt i kapittel 4.3.

4.1 Kostnadseffektivitet

Støttekrone per installert elektrolysekapasitet (MW) for prosjektet vil veie tyngst ved rangering av søknadene. Elektrolysekapasiteten skal oppgis som kapasitet på stack ved installasjon (beginning of life, BoL). Prosjektet med den beste kostnadseffektiviteten vil få karakteren 6 og de øvrige prosjektene vil få en forholdsmessig karakter sammenlignet med det beste.

Merk at med elektrolysekapasitet menes kun den installerte effekten for elektrolysørene ved maksimal produksjonskapasitet. Annen effektforbruk ved anlegget vil ikke inngå i rangeringskriteriet.

4.2 Forretningsplan

Følgende vil bli evaluert under kriteriet realisme av forretningsplanen:

- Modenhet og realisme av kundegrunnlag som underbygger innteksstrømmene i kontantstrømsanalysen:
 - Maritim sektor
 - Andre segment
- Fremtidig markedspotensial for hydrogen i området i alle sektorer
- Forretningsplan og kundegrunnlag for omsetting av biprodukter som oksygen og varme
- Andre elementer som vil kunne bidra til inntjening for prosjektet, herunder salg av fleksibilitet
- Hvorvidt lokasjon og kundegrunnlag gir muligheter for fremtidig oppskalering av produksjonen, eller produksjon av andre hydrogenbærere enn det som planlegges i første fase av prosjektet

Dokumentasjon for å underbygge rangeringskriteriet vil være etterspurt i prosjektbeskrivelsesmalen og obligatoriske vedlegg, se kapittel 8, *Dokumentasjonskrav*.

4.3 Konkurranseområder og krav til minsteavstand mellom støttede prosjekter

4.3.1 Konkurranseområder

Prisområdet for kraft har stor påvirkning på kostnadseffektiviteten for prosjektene. Konkurransen deles derfor inn i 3 geografiske adskilte områder, basert på [prisområdene for kraft i Norge](#), for å sikre spredning av prosjektene. De tre konkurranseområdene vil være:

1. Prisområde NO4 (Nord-Norge)
2. Prisområde NO3 (Midt-Norge)
3. Prisområdene NO1, NO2 og NO5 (Sør Øst-Norge, Sørvest-Norge og Vest-Norge, omtales samlet som konkurranseområde Sør-Norge)

Prosjektene vil rangeres separat innenfor de 3 konkurranseområdene. Så fremt det er minst 2 kvalifiserte søknader i hvert konkurranseområde, vil det støttes minst ett prosjekt innenfor hvert av disse. For prosjekter hvor produksjonsanlegg og infrastruktur ikke er samlokaliserte, er det produksjonsanleggets geografiske plassering som avgjør hvilket konkurranseområde prosjektet tilhører.

4.3.2 Krav til minsteavstand mellom prosjekter støttet av Enova

Det vil ikke gis støtte til to prosjekter som ligger nærmere hverandre enn 120 km i luftlinje, regnet fra lokasjonen til produksjonsanlegget. I et slikt tilfelle vil kun det best rangerte prosjektet innstilles for støtte. Dette gjelder uavhengig av om prosjektene konkurrerer i ulike konkurranseområder. Sammenlikningen av prosjektene skjer ut ifra samlet karakter for de to rangeringskriteriene.

Prosjekter som har mottatt støtte gjennom Enovas støtteprogram «Hydrogen til maritim transport» i 2022, som skal produsere og selge hydrogen til maritim sektor og som er vedtatt gjennomført gjennom endelig investeringsbeslutning for prosjektet, vil også hensyntas med 120 km ekskluderingszone i luftlinje i konkurransen.⁷ Det vil si at prosjekter som ligger nærmere enn 120 km i luftlinje fra slike prosjekter ikke vil kunne motta støtte gjennom konkurransen.

5 Konvensjonalbot for prosjekter som ikke gjennomføres iht. kontraktsfestet framdriftsplan

Dersom et prosjekt som har signert tilsagn om støtte under dette programmet ikke gjennomføres i henhold til kriteriene som gitt i dette kapittelet, vil tilskuddsmottaker ilegges en konvensjonalbot.

5.1 Innretning

Konvensjonalbot forfaller øyeblikkelig og betaling skal skje innen 5 bankdager såfremt ett eller flere av forholdene i punktene a) til c) ikke kan dokumenteres innen 12 måneder etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova, eller om punkt d) ikke kan dokumenteres innen 24 måneder etter offentliggjøring av tilsagn om støtte fra Enova:

- a) At prosjekteier har gjennomført **investeringsbeslutning** for prosjektet.
- b) At prosjekteier har sikret hele finansieringen for prosjektet, herunder:
 - i. For lånefinansiering må man vise at alle vilkår for å få lån er oppfylt, og at långiver/långivere bekrefter at lånet kan innfris såfremt investeringsbeslutningen er tatt.
 - ii. For egenkapital må man vise til at beløpet dekket av egenkapital er satt av hos eiere/investorer og forbeholdt prosjektet.
- c) At prosjekteier har satt elektrolysører i bestilling tilsvarende minimum den installerte kapasiteten som Enova har gitt støtte til.
- d) Prosjektrapportering(er) er oversendt Enova med samlet utbetalingsanmodning om støtte tilsvarende minimum 10 % av maksimalt innvilget tilskudd fra Enova. Kun kostnader under kostnadsposten «Maskiner, utstyr og materialer» fra det godkjente kostnadsgrunnlaget vil gjelde inn mot dette kravet.⁸ Innfrielse av kravet forutsetter at rapportering og utbetalingsanmodning(er) godkjennes av Enova iht. vilkårene i avtale mellom Enova og støttemottaker.

Botens størrelse er på 5 % av maksimalt innvilget tilskudd fra Enova.

Om et prosjekt er i brudd med ett eller flere av vilkårene a) til d), vil Enova i tillegg kansellere tilsagnet om støtte, og eventuelt utbetalt støtte må betales tilbake.

5.2 Dokumentasjonskrav

Før signering av tilsagn må søker bekrefte godkjent finansieringsramme fra bank som tillater utstedelse av en påkravsgaranti pålydende 5 % av innvilget tilskudd fra Enova som sikkerhet for betaling av konvensjonalbot. Følgende dokumentasjon må fremlegges og godkjennes av Enova før signering av tilsagn:

- Bekreftelse på forpliktelse til å svare konvensjonalbot (mellom søker og Enova).

⁷ Det vil offentliggjøres en oversikt på støtteprogrammets nettside over hvilke allerede støttede prosjekter som vil hensyntas med ekskluderingszone i konkurransen.

⁸ Det vil si at det innen 24 måneder etter tilsagn må kunne dokumenteres såkalte «harde kostnaden» (altså ikke egne timer eller innkjøp av tjenester) tilsvarende minimum 10 % av det samlede godkjente kostnadsgrunnlaget, som gir grunnlag for utbetalingen av minimum 10 % av maksimalt innvilget tilskudd fra Enova.

- Bekreftelse på kredittamme for utstedelse av påkravsgaranti (fra søkeres bankforbindelse og til Enova).

På søknadstidspunktet må søker legge ved en intensjonsavtale fra sin bankforbindelse som sannsynliggjør at prosjektet vil få den nødvendige kredittammen for påkravsgaranti som kreves før signering av tilsagn fra Enova.

Se kapittel 8 for ytterligere dokumentasjonskrav.

6 Maksimalt støttenivå og godkjent kostnadsgrunnlag

6.1 Maksimalt støttenivå

Den omsøkte støtten kan utgjøre maksimalt 80 % av det godkjente kostnadsgrunnlaget, og totalt ikke overskride de maksimale støttebeløpene per prosjekt som angitt kapittel 1.4, *Krav til prosjekt*.

Vedtatt støttebeløp kan ikke oppjusteres som følge av endringer i prosjektet, økte kostnader eller endringer i valuta. Hvis de totale kostnadene ender opp lavere enn antatt vil den utmålte støtten reduseres tilsvarende slik at den prosentvise støtteandelen ikke øker.

Kostnadsgrunnlaget framlagt i søknaden kan ikke endres uten forhåndsgodkjenning av Enova.

6.2 Godkjente kostnadsgrunnlag

Med godkjent kostnadsgrunnlag menes de kostnadene som kan tas med i grunnlaget for beregningen av støtte. Hvilke kostnader som kan godkjennes er avhengig av det støtterettslige grunnlaget for programmet.

Godkjente kostnadsposter under støtteprogrammet er investeringskostnadene for hydrogenproduksjonsanlegget og tilhørende nødvendig infrastruktur for å gjøre hydrogenet tilgjengelig til maritim sektor.

Dette inkluderer blant annet:

- Produksjonsanlegg
- Bygninger
- Grunnarbeider, herunder merkostnader for nødvendig oppgradering/tilpasning av kaianlegg for infrastruktur for hydrogen
- Lagertanker
- Anlegg/utstyr for prosessering av hydrogen (som kompressorstasjon)
- Bunkringsinfrastruktur
- Hydrogencontainere til å laste på fartøy (som alternativ til bunkringsinfrastruktur)
- Rørledninger for hydrogen innenfor samme område som produksjonsanlegg og/eller infrastruktur
- Anleggsbidrag
- Prosjektledelse

Hver enkelt spesifisert kostnadspost kan risikjusteres for å sikre et mest mulig realistisk kostnadsgrunnlag. Nivå på eventuell risikjustering skal beskrives og begrunnes i søknad.

For de fleste prosjekter vil det kunne være tilsluttende kostnader som ikke kvalifiserer for støtte. Det gjøres oppmerksom på at prosjektplanen og budsjett og netto nåverdianalyse skal inneholde alle kostnader

som er nødvendige for å gjennomføre prosjektet, uavhengige om kostnadene kvalifiserer for støtte eller ikke.

6.3 Kostnader som ikke godkjennes

Følgende generelle føringer gjelder:

- Kostnadsgrunnlaget skal defineres på søknadstidspunktet. Enova dekker ikke kostnader som ikke er definert som godkjente kostnader på vedtakstidspunktet.
- Enova godkjenner ikke kostnader og forpliktelser påløpt før søknadstidspunktet eller etter avtalt sluttdato for prosjektet.
- Enova godkjenner ikke uspesifiserte kostnadsposter, heller ikke sekkepost for uforutsette kostnader.
- Enova godkjenner ikke finanskostnader eller valutakostnader.
- Merverdiavgift på innkjøpte tjenester inngår ikke som en del av godkjente kostnader dersom virksomheten er fradragsberettiget for kostnader ført i prosjektrengskapet.
- Kostnader for kjøp eller leie av tomt kvalifiserer ikke for støtte. Tomtekostnader må likevel inngå i prosjektplanen for prosjektet. Om det investeres i tomt som en del av prosjektet, skal dette inngå som en inntekt/restverdi i netto nåverdianalysen etter prosjektets siste driftsår.

Spesifikt for dette støtteprogrammet godkjennes ikke følgende kostnader (ikke uttømmende liste):

- Infrastruktur for biprodukter (som oksygen eller varme) eller energilagring (som batterier)
- Infrastruktur for å gjøre hydrogen tilgjengelig til kunder utenfor maritim sektor
- Kjøretøy eller andre kostnader for transport av hydrogen eller andre produkter
- Kostnader for kaianlegg, utover nødvendige kostnader for etablering av hydrogeninfrastruktur
- Kostnader for vei/anlegg utenfor området for produksjonsanlegg eller bunkringsinfrastruktur

7 Utbetaling av støtte

Inntil 75 % av den tildelte støtten vil utbetales etterskuddsvis hver sjette måned basert på dokumenterte kostnader og framdriftsplan.

De resterende 25 % av støtten vil utbetales årlig, etterskuddsvis over de 5 første driftsårene, dvs. 5 % av støtten per år, gitt at:

1. Produksjonsanlegget for hydrogen er i drift og hydrogen tilbys maritime kunder gjennom relevant infrastruktur.
2. Produksjonsanlegget utelukkende har produsert «RFNBO hydrogen», som definert under kapittel 1.4, *Krav til prosjektet*.

Prosjekteier vil bli bedt om å levere en årlig driftsrapport for å dokumentere at disse kravene er overholdt. Utbetaling finner sted så snart driftsrapporten er godkjent av Enova.

8 Dokumentasjonskrav

For at en søknad skal tas til behandling må den inneholde følgende obligatoriske vedlegg (alle vedlegg skal nummereres og navngis som gitt i tabellen):

Vedlegg #	Navn på vedlegg	Obligatorisk	Kommentar
1	Prosjektbeskrivelse	Ja	Obligatorisk mal på nettside.
2	Kostnadsestimat med rapport	Ja	<p>Prosjektet skal ha en modenhet gitt av klasse 3 i AACE eller tilsvarende. Kostnadsestimatet skal inneholde alle nødvendige kostnader for å realisere prosjektet, ikke bare godkjente kostnader. Vedlegget skal inneholde hovedposter i kostnadsestimatet, samt en enkel rapport som beskriver innholdet i estimatet. Ta utgangspunkt i følgende inndeling i kostnadsestimatet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosjektledelse • Engineering • Prosessanlegg • Lagringsfasiliteter og bunkring/alternative løsninger • Bygninger • VVS • Elkraft • Tele og automatisering • Utomhus og infrastruktur
3	Budsjett og netto nåverdianalyse	Ja	Obligatorisk mal på nettside.
4	Finansieringsplan og kapitalstruktur - egenkapital	Ja	<p>Dokumentasjon som understøtter prosjektets egenkapitalfinansiering av prosjektet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regnskap eller kontoutskrift (maksimum to måneder gammelt) som understøtter en tilstrekkelig likviditet i selskapet til å dekke finansieringsplanens egenkapitalandel eller; • Garanti fra investor(er) med signatur og beløp eller; • Hvis pågående registrering av kapitalutvidelse; underlag til registermelding BRREG.
5	Finansieringsplan og kapitalstruktur - fremmedkapital	Hvis relevant; ja	<p>Dokumentasjon som understøtter prosjektets fremmedkapitalfinansiering av prosjektet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finansieringsbevis fra långiver(e) eller; • Intensjonsavtale med bank med betingelser. <p>Om fremmedkapital ikke er en del av finansieringsplanen, trenger ikke vedlegget følge med søknaden.</p>
6	Årsregnskapet 2022 og Årsregnskapet 2023	Ja	<p>Årsregnskap for prosjekteier for de to foregående årene.</p> <p>Dersom søker selskap er utenlandsk selskap, eid av utenlandsk selskap og/eller er nyopprettet behøves også tilsvarende dokumentasjon for eierselskaper i direkte oppadgående linje fra søker.</p>
7	Forretningsplan og finansieringsplan for nyopprettede foretak	Hvis relevant; ja	<p>For nyopprettede foretak (foretak uten godkjent årsregnskap siste to år) skal forretningsplan og finansieringsplan for selskapet over levetiden til prosjektet legges ved, samt preliminært regnskap.</p> <p>Om søker ikke er et nyopprettet foretak, trenger ikke vedlegget følge med søknaden.</p>

8	Intensjonsavtale for kredittramme til påkravgaranti	Ja	Obligatorisk mal på nettside. Intensjonsavtale som bekrefter at en bank vil kunne garantere for beløp tilsvarende konvensjonalbot på vegne av søkerbedriften, som beskrevet under kapittel 5, <i>Konvensjonalbot</i> , gitt at prosjektet signerer på tilsagn om støtte fra Enova. Eventuelle andre vilkår for kredittramme til påkravgaranti må synliggjøres i intensjonsavtalen.
9	Avkastningskrav	Ja	Beskrivelse av og beregningsgrunnlag for gjeldende avkastningskrav for prosjektet.
10	Ledelsens redegjørelse	Ja	Ledelsens redegjørelse for hva som skal til for å gjennomføre prosjektet, samt en bekreftelse på at omsøkt støtte fra Enova vil være både nødvendig for og tilstrekkelig til å utløse prosjektet. Om prosjektet ikke oppnår lønnsomhet med omsøkt støtte, skal det redegjøres for hvorfor prosjektet likevel vil gjennomføres. Redegjørelsen skal være signert av den/de som har fullmakt til å fatte investeringsbeslutningen.
11	Intensjonserklæring(er) fra kunder for hydrogen i maritim sektor	Ja	Intensjonserklæringer for kjøp/salg fra maritime kunder med et samlet gjennomsnittlig avtak på minimum 1 500 tonn hydrogen per år. Intensjonserklæringen(e) må vise at avtaket vil forekomme innen utgangen av 2030. Alle intensjonserklæringer fra maritime kunder samles og sendes inn som ett vedlegg. Intensjonserklæringen(e) skal som et minimum inneholde: <ul style="list-style-type: none"> • forventet prispunkt for hydrogen (kan oppgis som et intervall) levert til skuteside • Forventet mengde hydrogen solgt/kjøpt som et snitt per år • forventet tidspunkt for idriftsettelse av fartøyet/fartøyene
12	Intensjonserklæring(er) fra kunder for hydrogen utenom maritim sektor	Hvis relevant; ja	Intensjonserklæringer for kjøp/salg av hydrogen fra kunder utenom maritim sektor. Skal som et minimum inneholde forventet salgpris (kan oppgis som et intervall) og volum for hydrogen solgt som underlag til vedlegg 3. Alle intensjonserklæringer fra hydrogenkunder utenom maritim sektor samles og sendes inn som ett vedlegg. Om salg av hydrogen til kunder utenfor maritim sektor ikke er en del av prosjektplanen, trenger ikke vedlegget følge med søknaden.
13	Intensjonserklæring(er) fra kunder for salg av biprodukter / dokumentasjon for mulig salg av fleksibilitet til kraftnettet	Hvis relevant; ja	Intensjonserklæringer for kjøp/salg av biprodukter som oksygen og varme, eller salg av fleksibilitet inn i kraftnettet. Intensjonserklæringer for kjøp/salg av biprodukter skal som et minimum inneholde forventet salgpris (kan oppgis som et intervall) og volum for biproduktene som underlag til vedlegg 3. Dokumentasjon for eventuelt salg av fleksibilitet skal underbygge mulige inntekter gjennom dialog med relevant nettselskap eller statistikk fra relevant markeds plass eller annet. Alle intensjonserklæringer/dokumentasjon fra kunder for biprodukter/salg av fleksibilitet samles og sendes inn som ett vedlegg.

			Om salg av biprodukter/fleksibilitet ikke er en del av prosjektplanen, trenger ikke vedlegget følge med søknaden.
14	Kraftprisavtale	Ja	Skal vedlegges for å dokumentere og sannsynliggjøre kraftprisen brukt i netto nåverdianalysen i vedlegg 3. Se kapittel 3.3.2 for krav.
15	Tilgjengelig nettkapasitet	Ja	Dokumentasjon iht. krav under kapittel 3.3.3.
16	Kostnad for nettleie	Ja	Dokumentasjon på antydnet kostnad for nettleie for prosjektet, ved dialog med relevant nettselskap eller annen relevant aktør. En gjennomsnittlig pris over prosjektperioden kan legges til grunn, og antagelsene for å bruke denne prisen må komme frem av dokumentasjonen.
17	Konsortiumsavtale med prosjektpartnere	Hvis relevant; ja	Dokumentasjon på konsortiumsavtaler med ev. partnere i prosjektet. Dette gjelder ikke leverandører e.l., men partnere som skal være med å gjennomføre investeringen. Om investeringen kun skal gjennomføres av én aktør, trenger ikke vedlegget følge med søknaden.
18	Referanseprosjekter	Ja	Beskrivelse av minimum ett, og maksimum tre relevante referanseprosjekter.
19	CV	Ja	Mini-CV for nøkkelpersonell i prosjektet, maks seks stykker.
20	Tillatelser og myndighetsprosesser	Ja	Dokumentasjon på status for tillatelser og myndighetsprosesser.

9 Informasjon om søknadsprosessen og hvordan søknadene behandles?

Støtte gjennom dette programmet tildeles basert på konkurranse. I slike tilfeller er det en forutsetning at alle aktuelle søkere mottar samme informasjon i søknadsprosessen, slik at alle søker basert på samme konkurransegrunnlag. Eventuelle spørsmål til Enova rundt programmet vil derfor måtte stilles skriftlig. En oppsummering av svar på mottatte spørsmål vil med jevne mellomrom publiseres på programmets nettside.

Søknader og vedlegg skal sendes inn via Enovas søknadssenter tilgjengelig fra Enova.no. Konkurransen har frist 5. september 2024 klokken 15.00. Søknadene behandles samlet etter søknadsfristens utløp.

Søknadene blir vurdert og rangert basert på den informasjonen som er oppgitt i søknadene. Enova kan be om utfyllende informasjon etter endt frist for å avklare uklarheter knyttet til hvorvidt et prosjekt oppfyller kvalifikasjonskriteriene til støtteprogrammet. Enova kan videre etterspørre eller akseptere at dokumentasjon som mangler ettersendes så lenge denne bare understøtter forhold som allerede er beskrevet i søknaden. Dersom det blir aktuelt, vil alle søkere gis anledning til å ettersende samme informasjon.

Søknadene vurderes av saksbehandlere i Enova. Tredjepartsvurdering innhentes ved behov.

Søkerne vil bli informert om utfallet av konkurransen så snart vedtak er fattet av Enova.

10 Øvrige betingelser

Prosjekteier er forpliktet å rapportere til Enova, årlig, i 5 år etter at sluttrapport for investeringsprosjektet er levert. Utover de krav som er beskrevet under kapittel 7, *Utbetaling av støtte*, skal tilskuddsmottaker rapportere mengde solgt hydrogen (i tonn) per år, det skal oppgis hvordan energimengden fordeler seg mellom forskjellige hydrogenbærere (om relevant), samt fordeling mellom kundegrupper (maritim transport, landtransport, industri, annet). I tillegg vil tilskuddsmottaker bli avkrevd driftsrapportering av nøkkelparametere som for eksempel, men ikke begrenset til, oppnådde virkningsgrader, kostnad for hydrogen produsert, oppnådd salgspris for hydrogen og andre produkter, og oppetid på anlegget.

Tilskuddsmottakere må også gi tillatelse til tilgang til elforbruk via Elhub⁹ for relevante målere knyttet til prosjektet, slik at elforbruk opp mot mengde produsert hydrogen kan dokumenteres.

Dersom den prosjektansvarlige søker på vegne av et konsortium må det fremlegges en bindende avtale mellom konsortiets deltakere som regulerer rettigheter og plikter i prosjektet, inkludert rapportering av prosjektøkonomi, før utbetaling av støttemidler fra Enova. Egeninnsatsen (inkludert finansiering) må dokumenteres i budsjettmalen for hver prosjektdeltaker og eventuelt for hver av prosjektets arbeidspakker.

Enova forbeholder seg retten til å bruke generaliserte data fra alle innsendte søknader for kommunikasjon med markedet knyttet til faktiske kostnader for produksjon av hydrogen fra kraft i Norge.

Se også Generelle regler for tilskudd fra Klima- og energifondet.

⁹ Se <https://elhub.no/>